

728.

T R A K T A T

M I Ę D Z Y

G Ł Ó W N E M I M O C A R S T W A M I S P R Z Y M I E R Z O N E M I I S T O W A R Z Y S Z O N E M I

A

P O L S K Ą

PODPISANY W WERSALU 28 CZERWCA 1919 R.

Les ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE, L'EMPIRE BRITANNIQUE, LA FRANCE, L'ITALIE et LE JAPON,

Principales Puissances alliées et associées,

d'une part;

Et LA POLOGNE,

d'autre part;

Considérant que les Puissances alliées et associées ont, par le succès de leurs armes, rendu à la Nation polonaise l'indépendance dont elle avait été injustement privée;

Considérant que par la proclamation du 30 mars 1917, le Gouvernement russe a consenti au rétablissement d'un État polonais indépendant;

Que l'État polonais, exerçant actuellement, en fait, la souveraineté sur les parties de l'ancien Empire russe habitées en majorité par des Polonais, a déjà été reconnu par les Principales Puissances alliées et associées comme État souverain et indépendant;

Considérant qu'en vertu du Traité de paix conclu avec l'Allemagne par les Puissances alliées et associées, Traité dont la Pologne est signataire, certains territoires de l'ancien Empire allemand seront incorporés dans le territoire de la Pologne;

Qu'aux termes dudit Traité de Paix, les limites de la Pologne qui n'y sont pas encore fixées, doivent être ultérieurement déterminées par les Principales Puissances alliées et associées;

Les États-Unis d'Amérique, l'Empire britannique, la France, l'Italie et le Japon, d'une part, confirmant leur reconnaissance de l'État polonais, constitué dans lesdites limites, comme membre de la famille des Nations, souverain et indépendant, et soucieux d'assurer l'exécution de l'article 93 dudit Traité de paix avec l'Allemagne;

La Pologne, d'autre part, désirant conformer ses institutions aux principes de liberté et de justice, et en donner une sûre garantie à tous les habitants des territoires sur lesquels elle a assumé la souveraineté;

A cet effet, les HAUTES PARTIES CONTRACTANTES, représentées comme il suit:

LE PRÉSIDENT DES ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE, par;

L'Honorable Woodrow WILSON, PRÉSIDENT DES ÉTATS-UNIS, agissant tant en son nom personnel que de sa propre autorité;

L'Honorable Robert LANSING, Secrétaire d'État;

The UNITED STATES OF AMERICA, the BRITISH EMPIRE, FRANCE, ITALY and JAPAN,

The Principal Allied and Associated Powers,

on the one hand;

And POLAND,

on the other hand;

Whereas the Allied and Associated Powers have by the success of their arms restored to the Polish nation the independence of which it had been unjustly deprived; and

Whereas by the proclamation of March 30, 1917, the Government of Russia assented to the re-establishment of an independent Polish State; and

Whereas the Polish State, which now in fact exercises sovereignty over those portions of the former Russian Empire which are inhabited by a majority of Poles, has already been recognised as a sovereign and independent State by the Principal Allied and Associated Powers; and

Whereas under the Treaty of Peace concluded with Germany by the Allied and Associated Powers, a Treaty, of which Poland is a signatory, certain portions of the former German Empire will be incorporated in the territory of Poland; and

Whereas under the terms of the said Treaty of Peace, the boundaries of Poland not already laid down are to be subsequently determined by the Principal Allied and Associated Powers;

The United States of America, the British Empire, France, Italy and Japan, on the one hand, confirming their recognition of the Polish State, constituted within the said limits as a sovereign and independent member of the Family of Nations, and being anxious to ensure the execution of the provisions of Article 93 of the said Treaty of Peace with Germany;

Poland, on the other hand, desiring to conform her institutions to the principles of liberty and justice, and to give a sure guarantee to the inhabitants of the territory over which she has assumed sovereignty;

For this purpose the HIGH CONTRACTING PARTIES represented as follows:

THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA, by:

The Honourable Woodrow WILSON, PRESIDENT OF THE UNITED STATES, acting in his own name and by his own proper authority;

The Honourable Robert LANSING, Secretary of State;

Przekład.

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI, IMPERJUM BRYTANJI, FRANCJA,
WŁOCHY i JAPONJA,

Główne Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone

z jednej strony;

i POLSKA

z drugiej strony;

Wobec tego że Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone dzięki powodzeniu swego oręża przywróciły Narodowi Polskiemu niepodległość, której był niesprawiedliwie pozbawiony;

Wobec tego że Rząd rosyjski odezwą z 30 marca 1917 roku zgodził się na przywrócenie niepodległego Państwa Polskiego;

Że Państwo Polskie, faktycznie sprawujące teraz zwierzchnictwo nad częściami dawnego Cesarstwa Rosyjskiego, zamieszkałymi w większości przez Polaków, już zostało uznane przez Główne Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone jako Państwo zwierzchnicze i niepodległe;

Wobec tego że na zasadzie Traktatu Pokoju, zawartego z Niemcami przez Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone, Traktatu podpisanego przez Polskę, niektóre terytorja dawnego Cesarstwa Niemieckiego będą wcielone do terytorjum Polski;

Że według brzmienia wspomnianego Traktatu Pokoju granice Polski, które w nim jeszcze nie zostały ustalone, mają być wyznaczone później przez Główne Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone;

Stany Zjednoczone Ameryki, Imperjum W. Brytanji, Francja, Włochy i Japonja z jednej strony, potwierdzając swe uznanie Państwa Polskiego, ustanowionego we wspomnianych granicach, jako członka rodziny narodów zwierzchniczego i niepodległego, oraz chcąc zapewnić wykonanie artykułu 93 wspomnianego Traktatu Pokoju z Niemcami;

Z drugiej strony Polska, pragnąc przystosować swe urządzenia do zasad wolności i sprawiedliwości, oraz dać niezawodną rękojmię wszystkim mieszkańcom terytorjów, nad którymi objęta zwierzchnictwo;

W tym celu WYSOKIE UKŁADAJĄCE SIĘ STRONY w osobie swych Przedstawicieli, którymi są.

za PREZYDENTA STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI PÓŁ-
NOCNEJ:

Wielmożny Woodrow WILSON, PREZYDENT STANÓW ZJEDNOCZONYCH—działający tak w swoim własnym imieniu, jak i z tytułu posiadanej władzy;

Wielmożny Robert LANSING, Sekretarz Stanu;

L'Honorable Henry WHITE, ancien Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire des États Unis à Rome et à Paris;

L'Honorable Edward M. HOUSE;
Le Général Tasker H. BLISS, Représentant militaire des États-Unis au Conseil supérieur de Guerre;

SA MAJESTE LE ROI DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE ET DES TERRITOIRES BRITANNIQUES AU DELA DES MERS, EMPEREUR DES INDES, par:

Le Très Honorable Dawid LLYOD GEORGE, M. P. Premier Ministre et Premier Lord de la Trésorerie;

Le Très Honorable A. BONAR LAW, M. P. Lord du Sceau Privé;

Le Très Honorable Vicomte MILNER, G. C., G. C. M. G., Secrétaire d'État pour les Colonies;

Le Très Honorable Arthur James BALFOUR, O. M., M. P., Secrétaire d'État pour les Affaires étrangères;

Le Très Honorable George Nicoll BARNES, Ministre sans portefeuille;

Et

pour le DOMINION du CANADA, par:

L'Honorable Charles Joseph DOHERTY, Ministre de la Justice;

L'Honorable Arthur Lewis SIFTON, Ministre des douanes;

pour le COMMONWEALTH d'AUSTRALIE, par:

Le Très Honorable Willam Morris HUGHES, Attorney général et Premier Ministre;

Le Très Honorable Sir Joseph COOK, G. C. M. G., Ministre de la Marine;

pour l'UNION SUD-AFRICAINE, par:

Le Très Honorable Général. Louis BOTHA, Ministre des Affaires indigènes et Premier Ministre;

Le Très Honorable Lieut.-Général Jan Christiaan SMUTS, K. C., Ministre de la Défense;

pour le DOMINION de la NOUVELLE-ZÉLANDE par:

Le Très Honorable William Ferguson MASSEY, Ministre du Travail, Premier Ministre;

pour l'INDE, par:

Le Très Honorable Edwin Samuel MONTAGU, M. P., Secrétaire d'État pour l'Inde;

Le Major-Général Son Altesse Maharaja Sir Ganga Singh Bahadur Maharaja de BIKANER, G. C., S. I., G. C. I. E., G. C. V. O., K. C. B., A. D. C.;

The Honourable Henry WHITE, formerly Ambassador Extra-ordinary and Plenipotentiary of the United States at Rome and Paris;

The Honourable Edward M. HOUSE;
General Tasker H. BLISS, Military Representative of the United States on the Supreme War Council;

HIS MAJESTY THE KING OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND IRELAND AND OF THE BRITISH DOMINIONS BEYOND THE SEAS, EMPEROR OF INDIA, by:

The Right Honourable David LLOYD GEORGE, M. P., First Lord of His Treasury and Prime Minister;

The Right Honourable Andrew BONAR LAW, M. P., His Lord Privy Seal;

The Right Honourable Viscount MILNER, G. C. B., G. C. M. G., His Secretary of State for the Colonies;

The Right Honourable Arthur James BALFOUR, O. M., M. P., His Secretary of state for Foreign Affairs;

The Right Honourable George Nicoll BARNES, M. P., Minister without portfolio;

And

for the DOMINION of CANADA, by:

The Honourable Charles Joseph DOHERTY, Minister of Justice;

The Honourable Arthur Lewis SIFTON, Minister of Customs;

for the COMMONWEALTH of AUSTRALIA, by:

The Right Honourable William Morris HUGHES, Attorney General and Prime Minister;

The Right Honourable Sir Joseph COOK, G. C. M. G., Minister for the Navy;

for the UNION OF SOUTH AFRICA, by:

General the Right Honourable Louis BOTHA, Minister of Native Affairs and Prime Minister;

Lieutenant-General the Right Honourable Jan Christiaan SMUTS, K. C., Minister of Defence;

for the DOMINION OF NEW ZEALAND, by:

The Right Honourable William Ferguson MASSEY, Minister of Labour and Prime Minister;

for INDIA, by:

The Right Honourable Edwin Samuel MONTAGU, M. P., His Secretary of State for India;

Major General His Highness Maharaja Sir Ganda Singh Bahadur Maharaja of BIKANER, G. C. S. I., G. C. I. E., G. C. V. O., K. C. B., A. D. C.;

Wielmożny Henryk WHITE, były Ambasador nadzwyczajny i upelnomocniony Stanów Zjednoczonych w Rzymie i w Paryżu;
Jenerał Tasker H. BLISS, Przedstawiciel Wojskowy Stanów Zjednoczonych w Najwyższej Radzie Wojennej;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANJI I IRLANDJI I TERYTORJÓW BRYTYJSKICH POZA MORZAMI, CESARZA INDJI:

Jaśnie Wielmożny David LLOYD GEORGE, M. P., Pierwszy Lord Skarbu i Pierwszy Minister;

Jaśnie Wielmożny Andrew BONAR LAW, M. P., Lord Pieczęci Prywatnej;

Jaśnie Wielmożny Wicehrabia MILNER, G. C., G. C. M. G., Sekretarz Stanu dla Kolonji;

Jaśnie Wielmożny Arthur James BALFOUR, O. M., M. P., Sekretarz Stanu dla Spraw Zagranicznych;

Jaśnie Wielmożny George Nicoll BARNES, M. P., Minister bez teki.

Oraz:

za DOMINIUM KANADY:

Wielmożny Pan Charles Joseph DOHERTY, Minister Sprawiedliwości
Wielmożny Artur Lewis SIFTON, Minister Cel;

za COMMONWEALTH AUSTRALIJSKI:

Jaśnie Wielmożny William Morris HUGHES, Prokurator Jeneralny i Pierwszy Minister;

Jaśnie Wielmożny Pan Joseph COOK, G. C. M. G., Minister Marynarki;

za ZWIĄZEK POŁUDNIOWO AFRYKAŃSKI:

Jaśnie Wielmożny Jenerał Louis BOTHA, Minister Spraw Wewnętrznych i Pierwszy Minister;

Jaśnie Wielmożny Jenerał-Porucznik Jan Christiaan SMUTS, K. C., Minister Obrony Krajowej;

za DOMINIUM NOWEJ ZELANDJI:

Jaśnie Wielmożny William Ferguson MASSEY, Minister Pracy i Pierwszy Minister;

za INDJE:

Jaśnie Wielmożny Edwin Samuel MONTAGU, M. P., Sekretarz Stanu dla Indji;

Jego Książęca Mość Jenerał-Major Maharadża Sir Ganga Singh Bahadur Maharadża BIKANERU, G. C., S. I., G. C. I. E., G. C. V. O., K. C. B., A. D. C.;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE, par:

M. Georges CLEMENCEAU, Président du Conseil, Ministre de la Guerre;
 M. Stephen PICHON, Ministre des Affaires étrangères;
 M. Louis-Lucien KLOTZ, Ministre des Finances;
 M. Anré TARDIEU, Commissaire général aux Affaires de guerre franco-américaines;
 M. Jules CAMBON, Ambassadeur de France;

SA MAJESTÉ LE ROI D'ITALIE, par:

Le Baron S. SONNINO, Député;
 Le Marquis G. IMPERIALI, Sénateur, Ambassadeur de S. M. le Roi d'Italie à Londres;
 M. S. CRESPI, Député;

SA MAJESTÉ L'EMPEREUR DU JAPON, par:

Le Marquis SAÏONZI, ancien Président du Conseil des Ministres;
 Le Baron MAKINO, ancien Ministre des Affaires étrangères, Membre du Conseil diplomatique;
 Le Vicomte CHINDA, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de S. M. l'Empereur du Japon à Londres;
 M. K. MATSUI, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de S. M. l'Empereur du Japon à Paris;
 M. H. IJÛIN, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de S. M. l'Empereur du Japon à Rome;

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE, par:

M. Ignace J. PADEREWSKI, Président du Conseil des Ministres, Ministre des Affaires étrangères;
 M. Roman DMOWSKI, Président du Comité national polonais;

Ont, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, convenu des stipulations suivantes:

CHAPITRE I-er.

Article Premier.

La Pologne s'engage à ce que les stipulations contenues dans les articles 2 à 8 du présent Chapitre soient reconnues comme lois fondamentales, à ce qu'aucune loi, aucun règlement ni aucune action officielle ne soient en contradiction ou en opposition avec ces stipulations et à ce qu'aucune loi, aucun règlement ni aucune action officielle ne prévalent contre elles.

THE PRESIDENT OF THE FRENCH REPUBLIC, by:

Mr. Georges CLEMENCEAU, President of the Council, Minister of War;
 Mr. Stephen PICHON, Minister of Foreign Affairs;
 Mr. Louis-Lucien KLOTZ, Minister of Finance,
 Mr. André TARDIEU, Commissar General for Franco-American Military Affairs;
 Mr. Jules CAMBON, Ambassador of France;

HIS MAJESTY THE KING OF ITALY, by:

Baron S. SONNINO, Deputy;
 Marquis G. IMPERIALI, Senator, Ambassador of His Majesty the King of Italy at London;
 Mr. S. CRESPI, Deputy;

HIS MAJESTY THE EMPEROR OF JAPAN, by:

Marquis SAÏONZI, formerly President of the Council of Ministers;
 Baron MAKINO, formerly Minister of Foreign Affairs, Member of the Diplomatic Council;
 Viscount CHINDA, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of H. M. the Emperor of Japan at London;
 Mr. K. MATSUI, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of H. M. the Emperor of Japan at Paris;
 Mr. H. IJÛIN, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of H. M. the Emperor of Japan at Rome;

THE PRESIDENT OF THE POLISH REPUBLIC, by:

Mr. Ignace J. PADEREWSKI, President of the Council of Ministers, Minister of Foreign Affairs;
 Mr. Roman DMOWSKI, President of the Polish National Committee;

After having exchanged their full powers, found in good and due form, have agreed as follows:

CHAPTER I.

Article I.

Poland undertakes that the stipulations contained in Articles 2 to 8 of this Chapter shall be recognised as fundamental laws, and that no law, regulation or official action shall conflict or interfere with these stipulations, nor shall any law, regulation or official action prevail over them.

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ FRANCUSKIEJ:

Pan Georges CLEMENCEAU, Prezydent Rady Ministrów, Minister
Wojny;

Pan Stephen PICHON, Minister Spraw Zagranicznych;

Pan Louis-Lucien KLOTZ, Minister Finansów;

Pan André TARDIEU, Komisarz jeneralny do Spraw wojennych francusko-amerykańskich;

Pan Jules CAMBON, Ambasador Francji;

za JEGO KRÓLEWSKĄ MOŚĆ KRÓLA WŁOCH:

Baron S. SONNINO, Deputowany;

Margrabią G. IMPERIALI, Senator, Ambasador J. K. M. Króla Włoch
w Londynie;

Pan S. CRESPI, Deputowany;

za JEGO CESARSKĄ MOŚĆ CESARZA JAPONJI:

Margrabią SAIONZI, były Prezydent Rady Ministrów;

Baron MAKINO, były Minister Spraw Zagranicznych, Członek Rady
dyplomatycznej;

Wicehrabią CHINDA, Ambasador nadzwyczajny i upoważniony
J. C. M. Cesarza Japonji w Londynie;

Pan K. MATSUI, Ambasador nadzwyczajny i upoważniony J. C. M.
Cesarza Japonji w Paryżu;

Pan K. IJUIN, Ambasador nadzwyczajny i upoważniony J. C. M.
Cesarza Japonji w Rzymie;

za PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ:

Pan Ignacy J. PADEREWSKI, Prezydent Rady Ministrów, Minister
Spraw Zagranicznych;

Pan Roman DMOWSKI, Prezes Komitetu Narodowego Polskiego;

Po wymianie przez nich pełnomocnictw, uznanych za dobre i za na-
leżycie co do formy, zgodziły się na następujące postanowienia:

R O Z D Z I A Ł I.

Artykuł 1.

Polska zobowiązuje się, że postanowienia, zawarte w artykułach 2 do 8
niniejszego Rozdziału, będą uznane za prawa zasadnicze (fondamentales),
że żadna ustawa, żadne rozporządzenie, ani żadna działalność urzędowa
nie stanie w sprzeczności lub w przeciwieństwie do tych postanowień, że
żadna ustawa, żadne rozporządzenie ani też żadna działalność urzędowa nie
będzie miała wbrew nim mocy.

Article 2.

Le Gouvernement polonais s'engage à accorder à tous les habitants pleine et entière protection de leur vie et de leur liberté sans distinction de naissance, de nationalité, de langage, de race ou de religion.

Tous les habitants de la Pologne auront droit au libre exercice, tant public que privé, de toute foi, religion ou croyance, dont la pratique ne sera pas incompatible avec l'ordre public et les bonnes mœurs.

Article 3.

La Pologne reconnaît comme ressortissants polonais, de plein droit et sans aucune formalité, les ressortissants allemands, autrichiens, hongrois ou russes domiciliés, à la date de la mise en vigueur du présent Traité sur le territoire qui est ou sera reconnu comme faisant partie de la Pologne, mais sous réserve de toute disposition des Traités de paix avec l'Allemagne ou l'Autriche, respectivement, relativement aux personnes domiciliées sur ce territoire postérieurement à une date déterminée.

Toutefois, les personnes ci-dessus visées, âgées de plus de dix-huit ans, auront la faculté, dans les conditions prévues par lesdits Traités, d'opter pour toute autre nationalité qui leur serait ouverte. L'option du mari entraînera celle de la femme et l'option des parents entraînera celle de leurs enfants âgés de moins de dix-huit ans.

Les personnes ayant exercé le droit d'option ci-dessus devront, dans les douze mois qui suivront et à moins de dispositions contraires du Traité de Paix avec l'Allemagne, transporter leur domicile dans l'État en faveur duquel elles auront opté. Elles seront libres de conserver les biens immobiliers qu'elles possèdent sur le territoire polonais. Elles pourront emporter leurs biens meubles de toute nature. Il ne leur sera imposé de ce chef aucun droit de sortie.

Article 4.

La Pologne reconnaît comme ressortissants polonais, de plein droit et sans aucune formalité, les personnes de nationalité allemande, autrichienne, hongroise ou russe qui sont nées sur ledit territoire de parents y étant domiciliés, encore qu'à la date de la mise en vigueur du présent Traité elles n'y soient pas elles-mêmes domiciliées.

Toutefois, dans les deux ans qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, ces personnes pourront déclarer devant les autorités polonaises compétentes dans le pays de leur résidence, qu'elles renoncent à la nationalité polonaise et elles cesse-

Article 2.

Poland undertakes to assure full and complete protection of life and liberty to all inhabitants of Poland without distinction of birth, nationality, language, race or religion.

All inhabitants of Poland shall be entitled to the free exercise, whether public or private, of any creed, religion or belief, whose practices are not inconsistent with public order or public morals.

Article 3.

Poland admits and declares to be Polish nationals *ipso facto* and without the requirement of any formality German, Austrian, Hungarian, or Russian nationals habitually resident at the date of the coming into force of the present Treaty in territory which is or may be recognised as forming part of Poland, but subject to any provisions in the Treaties of Peace with Germany or Austria respectively relating to persons who became resident in such territory after a specified date.

Nevertheless the persons referred to above who are over eighteen years of age will be entitled under the conditions contained in the said Treaties to opt for any other nationality which may be open to them. Option by a husband will cover his wife and option by parents will cover their children under eighteen years of age.

Persons who have exercised the above right to opt must, except where it is otherwise provided in the Treaty of Peace with Germany, transfer within the succeeding twelve months their place of residence to the State for which they have opted. They will be entitled to retain their immovable property in Polish territory. They may carry with them their movable property of every description. No export duties may be imposed upon them in connection with the removal of such property.

Article 4.

Poland admits and declares to be Polish nationals *ipso facto* and without the requirement of any formality persons of German, Austrian, Hungarian or Russian nationality who were born in the said territory of parents habitually resident there, even if at the date of the coming into force of the present Treaty they are not themselves habitually resident there.

Nevertheless, within two years after the coming into force of the present Treaty, these persons may make a declaration before the competent Polish authorities in the country in which they are resident, stating that they abandon Polish nation-

Artykuł 2.

Rząd Polski zobowiązuje się udzielić wszystkim mieszkańcom bez różnicy urodzenia, narodowości, języka, rasy czy religii zupełnej i całkowitej ochrony życia i wolności.

Wszyscy mieszkańcy Polski będą mieli prawo swobodnego wykonywania praktyk (exercice) zarówno publicznie jak i prywatnie każdej wiary (foi), religii (religion) lub wierzenia (croyance), o ile te praktyki nie będą w niezgodzie z porządkiem publicznym i dobrami obyczajami.

Artykuł 3.

Polska uznaje za obywateli polskich, z samego prawa i bez żadnych formalności, tych obywateli niemieckich, austriackich, węgierskich lub rosyjskich, którzy, w chwili uzyskania przez Traktat niniejszy mocy obowiązującej, posiadają stałe zamieszkanie (domiciliés) na terytorjum uznanem lub które będzie uznane za część składową Polski, jednak z zastrzeżeniem wszelkich właściwych postanowień Traktatów pokoju z Niemcami lub Austrią co do osób, posiadających stałe zamieszkanie na tem terytorjum po pewnej określonej dacie.

W każdym razie osoby wyżej wymienione, mające więcej niż lat 18, będą mogły na warunkach, przewidzianych w wymienionych Traktatach, dokonać wyboru (option) każdej innej przynależności, dla nich dostępnej. Wybór, dokonany przez męża, rozciągać się będzie również na żonę, podobnie wybór rodziców rozciągać się będzie na dzieci, poniżej lat 18.

Osoby, które wykonały powyższe prawo wyboru, będą musiały w ciągu 12 następných miesięcy, o ile Traktat pokoju z Niemcami nie zawiera postanowień temu przeciwnych, przenieść swe stałe miejsce zamieszkania do Państwa, za którego wyborem się wypowiedziały. Będzie im wolno zachować majątek nieruchomy, jaki posiadają na terytorjum Polski. Będą mogły zabrać ze sobą wszelkiego rodzaju majątek ruchomy. Żadne celne pobory wywozowe nie będą na nie z tego tytułu nakładane.

Artykuł 4. *g. R. i R. R. 833/27*

Polska uznaje za obywateli polskich z samego prawa i bez żadnych formalności osoby przynależności niemieckiej, austriackiej, węgierskiej czy rosyjskiej, urodzone na wspomnianem terytorjum z rodziców tamże stałe zamieszkałych, chociażby w chwili, gdy niniejszy Traktat nabierze mocy obowiązującej, same nie miały tam stałego zamieszkania.

W każdym razie w ciągu dwóch lat od chwili uzyskania przez niniejszy Traktat mocy obowiązującej osoby te będą mogły oświadczyć przed właściwymi władzami polskimi w kraju swego miejsca zamieszkania (résidence), że się zrzekają przynależności polskiej i wtedy przestaną być uważane za

ront alors d'être considérées comme ressortissants polonais. A cet égard, la déclaration du mari sera réputée valoir pour la femme et celle des parents sera réputée valoir pour les enfants âgés de moins de dix-huit ans.

Article 5.

La Pologne s'engage à n'apporter aucune entrave à l'exercice du droit d'option, prévu par les Traités conclus ou à conclure par les Puissances alliées et associées avec l'Allemagne, l'Autriche, la Hongrie ou la Russie et permettant aux intéressés d'acquérir ou non la nationalité polonaise.

Article 6.

La nationalité polonaise sera acquise de plein droit, par le seul fait de la naissance sur le territoire polonais, à toute personne ne pouvant se prévaloir d'une autre nationalité.

Article 7.

Tous les ressortissants polonais seront égaux devant la loi et jouiront des mêmes droits civils et politiques sans distinction de race, de langage ou de religion.

La différence de religion, de croyance ou de confession ne devra nuire à aucun ressortissant polonais en ce qui concerne la jouissance des droits civils et politiques, notamment pour l'admission aux emplois publics, fonctions, et honneurs ou l'exercice des différentes professions et industries.

Il ne sera édicté aucune restriction contre le libre usage par tout ressortissant polonais d'une langue quelconque soit dans les relations privées ou de commerce soit en matière de religion, de presse, ou de publications de toute nature, soit dans les réunions publiques.

Nonobstant l'établissement par le Gouvernement polonais d'une langue officielle, des facilités appropriées seront données aux ressortissants polonais de langue autre que le polonais, pour l'usage de leur langue, soit oralement, soit par écrit devant les tribunaux.

Article 8.

Les ressortissants polonais, appartenant à des minorités ethniques, de religion ou de langue, jouiront du même traitement et des mêmes garanties en droit et en fait que les autres ressortissants polonais. Ils auront notamment un droit égal à créer, diriger et contrôler à leurs frais des institutions charitables, religieuses ou sociales, des écoles et autres établissements d'éducation, avec le droit d'y faire librement usage de leur propre langue et d'y exercer librement leur religion.

nality, and they will then cease to be considered as Polish nationals. In this connection a declaration by a husband will cover his wife, and a declaration by parents will cover their children under eighteen years of age.

Article 5.

Poland undertakes to put no hindrance in the way in the exercise of the right which the persons concerned have, under the Treaties concluded or to be concluded by the Allied and Associated Powers with Germany, Austria, Hungary or Russia, to choose whether or not they will acquire Polish nationality.

Article 6.

All persons born in Polish territory who are not born nationals of another State shall ipso facto become Polish nationals.

Article 7.

All Polish nationals shall be equal before the law and shall enjoy the same civil and political rights without distinction as to race, language or religion.

Differences of religion, creed or confession shall not prejudice any Polish national in matters relating to the enjoyment of civil or political rights, as for instance admission to public employments, functions and honours, or the exercise of professions and industries.

No restriction shall be imposed on the free use by any Polish national of any language in private intercourse, in commerce, in religion, in the press or in publications of any kind, or at public meetings.

Notwithstanding any establishment by the Polish Government of an official language, adequate facilities shall be given to Polish nationals of non Polish speech for the use of their language, either orally or in writing, before the courts.

Article 8.

Polish nationals who belong to racial, religious or linguistic minorities shall enjoy the same treatment and security in law and in fact as the other Polish nationals. In particular they shall have an equal right to establish, manage and control at their own expense charitable, religious and social institutions, schools and other educational establishments, with the right to use their own language and to exercise their religion freely therein.

obywateli polskich. Pod tym względem oświadczenie męża będzie uważane za mające moc dla żony, podobnie oświadczenie rodziców będzie uważane za mające moc dla dzieci, poniżej lat 18.

Artykuł 5.

Polska zobowiązuje się nie czynić żadnych przeszkód w wykonywaniu prawa wyboru, przewidzianego w Traktatach, zawartych lub tych, które mają być zawarte przez Mocarstwa sprzymierzone i stowarzyszone z Niemcami, Austrią, Węgrami lub Rosją i pozwalającego osobom interesowanym nabywać przynależność polską lub też jej nie nabywać.

Artykuł 6.

Przynależność polską nabywa z samego prawa, przez sam fakt urodzenia się na terytorjum Polski, każdy, komu nie przysługuje pierwszeństwo korzystania z innej przynależności.

Artykuł 7.

Wszyscy obywatele polscy bez różnicy rasy, języka lub religii będą równi wobec prawa i korzystać będą z tych samych praw cywilnych i politycznych.

Różnica co do religii, wierzeń (croyance—creed) lub wyznania nie powinna szkodzić żadnemu obywatelowi polskiemu w korzystaniu z praw cywilnych i politycznych, mianowicie gdy chodzi o dopuszczenie do urzędów publicznych, obowiązków i zaszczytów, lub o wykonywanie różnych zawodów i przemysłu.

Nie będzie wydane żadne ograniczenie swobodnego używania przez obywatela polskiego jakiegokolwiek języka, czy to w stosunkach prywatnych lub handlowych, czy to w sprawach religijnych, prasowych lub w publikacjach wszelkiego rodzaju, czy to na zebraniach publicznych.

Bez względu na ustanowienie przez Rząd polski języka urzędowego, mają być poczynione obywatelom polskim języka innego niż polski odpowiednie ułatwienia w używaniu ich języka w sądach zarówno ustnie jak na piśmie.

Artykuł 8.

Obywatele polscy, należący do mniejszości etnicznych (ethniques-raciał), religijnych lub językowych, będą korzystali z takiego samego traktowania i z takich samych gwarancji ustawowych oraz faktycznych, jak inni obywatele polscy. Mianowicie będą mieli równe prawa do zakładania, prowadzenia i kontrolowania własnym kosztem instytucji dobroczynnych, religijnych lub społecznych, szkół i innych zakładów wychowawczych, oraz prawo swobodnego używania w nich własnego języka i swobodnego w nich wykonywania praktyk swojej religii.

Article 9.

En matière d'enseignement public, le Gouvernement polonais accordera dans les villes et districts où réside une proportion considérable de ressortissants polonais de langue autre que la langue polonaise, des facilités appropriées pour assurer que dans les écoles primaires, l'instruction sera donnée, dans leur propre langue, aux enfants de ces ressortissants polonais. Cette stipulation n'empêchera pas le Gouvernement polonais de rendre obligatoire l'enseignement de la langue polonaise dans lesdites écoles.

Dans les villes et districts, où réside une proportion considérable de ressortissants polonais appartenant à des minorités ethniques, de religion ou de langue, ces minorités se verront assurer une part équitable dans le bénéfice et l'affection des sommes, qui pourraient être attribuées sur les fonds publics par le budget de l'État, les budgets municipaux ou autres, dans un but d'éducation, de religion ou de charité.

Les dispositions du présent article ne seront applicables aux ressortissants polonais de langue allemande que dans les parties de la Pologne qui étaient territoire allemand au 1-er août 1914.

Article 10.

Des comités scolaires désignés sur place par les communautés juives de Pologne, assureront, sous le contrôle général de l'État, la répartition de la part proportionnelle des fonds publics assignée aux écoles juives en conformité de l'article 9, ainsi que l'organisation et la direction de ces écoles.

Les dispositions de l'article 9 concernant l'emploi des langues dans les écoles seront applicables auxdites écoles.

Article 11.

Les Juifs ne seront pas astreints à accomplir des actes quelconques constituant une violation de leur Sabbat, et ne devront être frappés d'aucune incapacité s'ils refusent de se rendre devant les tribunaux ou d'accomplir des actes légaux le jour du Sabbat. Toutefois, cette disposition ne dispensera pas les Juifs des obligations imposées à tous les ressortissants polonais en vue des nécessités du service militaire, de la défense nationale ou du maintien de l'ordre public.

La Pologne déclare son intention de s'abstenir de prescrire ou d'autoriser des élections, soit générales, soit locales, qui auraient lieu un samedi; aucune inscription électorale ou autre ne devra obligatoirement se faire un samedi.

Article 9.

Poland will provide in the public educational system in towns and districts in which a considerable proportion of Polish nationals of other than Polish speech are residents adequate facilities for ensuring that in the primary schools the instruction shall be given to the children of such Polish nationals through the medium of their own language. This provision shall not prevent the Polish Government from making the teaching of the Polish language obligatory in the said schools.

In towns and districts where there is a considerable proportion of Polish nationals belonging to racial, religious or linguistic minorities, these minorities shall be assured an equitable share in the enjoyment and application of the sums which may be provided out of public funds under the State, municipal or other budget, for educational, religious or charitable purposes.

The provisions of this Article shall apply to Polish citizens of German speech only in that part of Poland which was German territory on August, 1914.

Article 10.

Educational Committees appointed locally by the Jewish communities of Poland will, subject to the general control of the State, provide for the distribution of the proportional share of public funds allocated to Jewish schools in accordance with Article 9, and for the organisation and management of these schools.

The provisions of Article 9 concerning the use of languages in schools shall apply to these schools.

Article 11.

Jews shall not be compelled to perform any act which constitutes a violation of their Sabbath, nor shall they be placed under any disability by reason of their refusal to attend courts of law or to perform any legal business on their Sabbath. This provision however shall not exempt Jews from such obligations as shall be imposed upon all other Polish citizens for the necessary purposes of military service, national defence or the preservation of public order.

Poland declares her intention to refrain from ordering or permitting elections whether general or local, to be held on a Saturday, nor will registration for electoral or other purposes be compelled to be performed on a Saturday.

Artykuł 9.

W miastach i okręgach (districts), zamieszkałych (où reside) przez znaczny odłam (proportion) obywateli języka innego niż polski, Rząd polski udzieli w sprawach nauczania publicznego odpowiednich ułatwień, aby zapewnić w szkołach początkowych udzielanie dzieciom takich obywateli polskich nauki w ich własnym języku. Postanowienie to nie przeszkodzi Rządowi polskiemu uczynić w tych szkołach nauczanie języka polskiego obowiązkiem.

W miastach i okręgach, zamieszkałych przez znaczny odłam obywateli polskich, należących do mniejszości etnicznych, religijnych lub językowych, mniejszościom tym zostanie zapewniony słuszny udział w korzystaniu (benefice-enjoyment) oraz w przeznaczaniu (affectation—application) sum, które budżet państwowy, budżety miejskie lub inne przyznają z funduszków publicznych na cele wychowawcze, religijne lub dobroczynne.)

Postanowienia niniejszego artykułu będą miały zastosowanie do obywateli polskich języka niemieckiego tylko w tych częściach Polski, które d. 1 sierpnia 1914 r. stanowiły terytorjum niemieckie.

Artykuł 10.

Komitety szkolne, wyznaczone na miejscu przez gminy żydowskie w Polsce, zapewnią pod ogólną kontrolą Państwa rozdział stosunkowej części funduszków publicznych, przeznaczonych na rzecz szkół żydowskich, zgodnie z artykułem 9-ym, zarówno jak organizację i kierownictwo tych szkół.

Postanowienia artykułu 9 co do używania języków w szkołach stosować się będą do wymienionych szkół.

Artykuł 11.

Żydzi nie będą przymuszani do wykonywania jakichkolwiek czynności, stanowiących pogwałcenie szabasu i nie powinni doznawać jakiegokolwiek umniejszenia swej zdolności prawnej, jeżeli odmówią stawienia się w sądzie lub wykonania czynności prawnych w dzień szabasu. Jednakże postanowienie niniejsze nie zwalnia żydów od obowiązków, nałożonych na wszystkich obywateli polskich ze względu na konieczności służby wojskowej, obrony narodowej lub utrzymania porządku publicznego.

Polska wyraża zamiar nie zarządzania i nie udzielania zezwolenia na wybory—czy to ogólne, czy lokalne—które miałyby się odbywać w sobotę; żadne wciąganie (inscription) na listy wyborcze lub inne nie powinno się odbywać obowiązkowo w soboty.

Article 12.

La Pologne agrée que, dans la mesure où les stipulations des articles précédents affectent des personnes appartenant à des minorités de race, de religion ou de langue, ces stipulations constituent des obligations d'intérêt international et seront placées sous la garantie de la Société des Nations. Elles ne pourront être modifiées sans l'assentiment de la majorité du Conseil de la Société des Nations. Les États-Unis d'Amérique, l'Empire britannique, la France, l'Italie et le Japon s'engagent à ne pas refuser leur assentiment à toute modification desdits articles, qui serait consentie en due forme par une majorité du Conseil de la Société des Nations.

La Pologne agrée que tout Membre du Conseil de la Société des Nations aura le droit de signaler à l'attention du Conseil toute infraction ou danger d'infraction à l'une quelconque de ces obligations, et que le Conseil pourra procéder de telle façon et donner telles instructions qui paraîtront appropriés et efficaces dans la circonstance.

La Pologne agrée en outre qu'en cas de divergence d'opinion, sur des questions de droit ou de fait concernant ces articles, entre le Gouvernement polonais et l'une quelconque des Principales Puissances alliées et associées ou toute autre Puissance, Membre du Conseil de la Société des Nations, cette divergence sera considérée comme un différend ayant un caractère international selon les termes de l'article 14 du Pacte de la Société des Nations. Le Gouvernement polonais agrée que tout différend de ce genre sera, si l'autre partie le demande, déféré à la Cour permanente de Justice. La décision de la Cour permanente sera sans appel et aura la même force et valeur qu'une décision rendue en vertu de l'article 13 du Pacte.

CHAPITRE II.

Article 13.

Chacune des Principales Puissances alliées et associées d'une part et la Pologne d'autre part pourront nommer des Représentants diplomatiques dans leurs capitales respectives ainsi que des Consuls, généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires dans les villes et ports de leurs territoires respectifs.

Les Consuls généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires ne pourront toutefois entrer en fonctions, qu'après avoir été admis dans la forme habituelle par le Gouvernement, sur le territoire duquel ils sont envoyés.

Les Consuls généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires jouiront de tous avantages, exemptions et immunités de toute sorte, qui sont ou seront assurés aux agents consulaires de la nation la plus favorisée.

Article 12.

Poland agrees that the stipulations in the foregoing Articles, so far as they affect persons belonging to racial, religious or linguistic minorities, constitute obligations of international concern and shall be placed under the guarantee of the League of Nations. They shall not be modified without the assent of a majority of the Council of the League of Nations. The United States, the British Empire, France, Italy and Japan hereby agree not to withhold their assent from any modification in these Articles which is in due form assented to by a majority of the Council of the League of Nations.

Poland agrees that any Member of the Council of the League of Nations shall have the right to bring to the attention of the Council any infraction, or any danger of infraction, of any of these obligations, and that the Council may thereupon take such action and give such direction as it may deem proper and effective in the circumstances.

Poland further agrees that any difference of opinion as to questions of law or fact arising out of these Articles between the Polish Government and any one of the Principal Allied and Associated Powers or any other Power a Member of the Council of the League of Nations, shall be held to be a dispute of an international character under Article 14 of the Covenant of the League of Nations. The Polish Government hereby consents that any such dispute shall, if the other party thereto demands, be referred to the Permanent Court of International Justice. The decision of the Permanent Court shall be final and shall have the same force and effect as an award under Article 13 of the Covenant.

CHAPTER II.

Article 13.

Each of the Principal Allied and Associated Powers on the one part and Poland on the other shall be at liberty to appoint diplomatic representatives to reside in their respective capitals, as well as Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls, and Consular agents to reside in the towns and ports of their respective territories.

Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular agents, however, shall not enter upon their duties until they have been admitted in the usual manner by the Government in the territory of which they are stationed.

Consul-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular agents shall enjoy all the facilities, privileges, exemptions and immunities of every kind which are or shall be granted to consular officers of the most favoured nation.

Artykuł 12.

Polska zgadza się, aby postanowienia artykułów poprzednich, o ile dotyczą osób, należących do mniejszości rasowych, religijnych lub językowych, stanowiły zobowiązanie o znaczeniu międzynarodowym i zostały oddane pod gwarancję Związku Narodów. Nie będą one mogły być zmienione bez zgody większości Rady Związku Narodów. Stany Zjednoczone Ameryki, Imperjum Brytanji, Francja, Włochy i Japonja zobowiązują się nie odmawiać swego przyzwolenia na jakąkolwiek zmianę powyższych artykułów, któraby uzyskała w należytej formie zgodę większości Rady Związku Narodów.

Polska zgadza się, aby każdy Członek Rady Związku Narodów miał prawo zwracać uwagę Rady na przekroczenie lub niebezpieczeństwo przekroczenia któregoś z tych zobowiązań, oraz, żeby Rada mogła postąpić w taki sposób i dać takie instrukcje, jakie uzna za wskazane i skuteczne w danych okolicznościach.

Pozatem Polska zgadza się, aby, w razie różnicy zdań w kwestjach prawa lub czynów, przewidzianych niniejszemi artykułami, zachodzącej pomiędzy Rządem polskim a którym z Głównych Mocarstw sprzymierzonych i stowarzyszonych lub jakim innem Mocarstwem Członkiem Rady Związku Narodów, ta różnica zdań uważana była za spór o charakterze międzynarodowym zgodnie z brzmieniem artykułu 14 Umowy Związku Narodów. Rząd polski zgadza się, aby wszelkie spory tego rodzaju były na żądanie drugiej strony przekazywane stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości. Decyzje stałego Trybunału będą bezapelacyjne i będą miały tę samą moc i wartość, co decyzje, wydane na zasadzie artykułu 13-go Umowy.

R O Z D Z I A Ł II.

Artykuł 13.

Każde z Głównych Mocarstw sprzymierzonych i stowarzyszonych z jednej strony, a Polska z drugiej strony, będzie mogło mianować Przedstawicieli dyplomatycznych we właściwych stolicach, zarówno jak Konsulów jeneralnych, Konsulów, Wice-Konsulów i Agentów konsularnych w miastach i portach swych terytorjów.

W każdym razie Konsulowie jeneralni, Konsulowie, Wice-Konsulowie i Ajenci konsularni będą mogli wejść w urzędowanie dopiero wówczas, gdy w zwykłej formie zostaną dopuszczeni przez Rząd, na którego terytorjum są wysłani.

Konsulowie jeneralni, Konsulowie, Wice-Konsulowie i Ajenci konsularni korzystać będą ze wszystkich przywilejów, zwolnień i wszelkiego rodzaju immunitetów, które są lub będą zapewnione agentom konsularnym narodu najbardziej uprzywilejowanego.

Article 14.

En attendant que le Gouvernement polonais ait adopté un tarif douanier, les marchandises originaires des États alliés et associés ne seront pas soumises à l'importation en Pologne à des droits plus élevés que les droits les plus favorables qui étaient applicables à l'importation des mêmes marchandises en vertu soit du tarif douanier allemand, soit du tarif douanier austro-hongrois, soit du tarif russe en vigueur à la date du 1-er juillet 1914.

Article 15.

La Pologne s'engage à ne conclure aucun Traité, Convention ou accord, et à ne prendre aucune mesure qui l'empêcherait de participer à toute Convention générale qui pourrait être conclue sous les auspices de la Société des Nations en vue du traitement équitable du commerce des autres États au cours d'une période de cinq années à partir de la mise en vigueur du présent Traité.

La Pologne s'engage également à étendre à tous les États alliés ou associés toute faveur ou privilège qu'elle pourrait, au cours de la même période de cinq ans, accorder, en matière douanière, à l'un quelconque des États avec lesquels, depuis le mois d'août 1914, les États alliés ou associés ont été en guerre, ou à tout autre État qui aurait conclu avec l'Autriche des arrangements douaniers spéciaux, prévus par le Traité de Paix à conclure avec l'Autriche.

Article 16.

Jusqu'à la conclusion de la Convention générale ci dessus visée, la Pologne s'engage à accorder le même traitement qu'aux navires nationaux ou aux navires de la Nation la plus favorisée, aux navires de tous les États alliés et associés qui accordent un traitement analogue aux navires polonais.

Par exception à cette disposition, le droit est expressément reconnu à la Pologne et à tout autre État allié ou associé de réserver son trafic de cabotage aux navires nationaux.

Article 17.

En attendant la conclusion, sous les auspices de la Société des Nations, d'une convention générale destinée à assurer et à maintenir la liberté des communications et du transit, la Pologne s'engage à accorder, sur le territoire polonais, y compris les eaux territoriales, la liberté de transit aux personnes, marchandises, navires, voitures, wagons et courriers postaux transitant en provenance ou à destination de l'un quelconque des États alliés ou asso-

Article 14.

Pending the establishment of an import tariff by the Polish Government, goods originating in the Allied and Associated States shall not be subject to any higher duties on importation into Poland than the most favourable rates of duty applicable to goods of the same kind under either the German, Austro-Hungarian or Russian Customs Tariffs on July 1, 1914.

Article 15.

Poland undertakes to make no treaty, convention or arrangement and to take no other action which will prevent her from joining in any general agreement for the equitable treatment of the commerce of other States that may be concluded under the auspices of the League of Nations within five years from the coming into force of the present Treaty.

Poland also undertakes to extend to all the Allied and Associated States any favours or privileges in customs matters which she may grant during the same period of five years to any State with which since August, 1914, the Allies have been at war, or to any State which may have concluded with Austria special customs arrangements as provided for in the Treaty of Peace to be concluded with Austria.

Article 16.

Pending the conclusion of the general agreement referred to above, Poland undertakes to treat on the same footing as national vessels or vessels of the most favoured nation the vessels of all the Allied and Associated States which accord similar treatment to Polish vessels.

By way of exception from this provision, the right of Poland or of any other Allied or Associated State to confine her maritime coasting trade to national vessels is expressly reserved.

Article 17.

Pending the conclusion under the auspices of the League of Nations of a general Convention to secure and maintain freedom of communications and of transit, Poland undertakes to accord freedom of transit to persons, goods, vessels, carriages, wagons and mails in transit to or from any Allied or Associated State over Polish territory including territorial waters and to treat them at least as favourably as the persons, goods, vessels, carriages,

Artykuł 14.

Do czasu, zanim Rząd polski nie uchwali taryfy celnej, towary pochodzące z Państw sprzymierzonych i stowarzyszonych nie będą podlegały przy wwozie do Polski wyższym poborom, aniżeli wynoszą najkorzystniejsze pobory, stosowane przy wwozie tych towarów według czy to taryfy celnej niemieckiej, czy austro-węgierskiej, czy rosyjskiej, obowiązujących w dniu 1 lipca 1914 roku.

Artykuł 15.

Polska zobowiązuje się nie zawierać żadnego Traktatu, Konwencji ani porozumienia i nie przedsiębrać nic takiego, co by jej przeszkodziło uczestniczyć we wszelkich Konwencjach ogólnych, któreby mogły być zawarte pod przewodnictwem Związku Narodów w celu sprawiedliwego traktowania handlu innych Państw w ciągu pięciu lat od chwili uzyskania przez Traktat niniejszy mocy obowiązującej.

Polska zobowiązuje się również rozciągnąć na wszystkie Państwa sprzymierzone i stowarzyszone wszelkie ulgi czy przywileje, jakichby w sprawach celnych udzieliła przez czas tego pięcioletniego okresu któremukolwiek z Państw, z którymi od miesiąca sierpnia 1914 roku Państwa sprzymierzone lub stowarzyszone były w stanie wojny, lub jakiemu innemu Państwu, któreby zawarło z Austrią specjalny układ celny, przewidziany w Traktacie Pokoju, który będzie zawarty z Austrią.

Artykuł 16.

Aż do zawarcia powyżej wzmiankowanej Konwencji ogólnej Polska zobowiązuje się traktować na równi ze statkami narodowymi, lub ze statkami Narodu najbardziej uprzywilejowanego, statki wszystkich Państw sprzymierzonych i stowarzyszonych, które udzielają statkom polskim analogicznego traktowania.

W drodze wyjątku od tego postanowienia wyraźnie przyznaje się Polsce, oraz wszystkim innym Państwom sprzymierzonym i stowarzyszonym prawo zastrzeżenia swego handlu przybrzeżnego dla statków narodowych.

Artykuł 17.

Dopóki nie nastąpi zawarcie pod przewodnictwem Związku Narodów ogólnej Konwencji, mającej zapewnić i utrzymać swobodę komunikacji i tranzytu, Polska zobowiązuje się udzielić na terytorjum polskiem, włączając w to wody terytorjalne, swobodę tranzytu dla osób, towarów, statków, wozów, wagonów i transportów pocztowych, przejeżdżających tranzytem od

ciés, et à leur accorder, en ce qui concerne les facilités, charges, restrictions ou toutes autres matières. un traitement au moins aussi favorable qu'aux personnes, marchandises, navires, voitures, wagons et courriers postaux la Pologne ou de toute autre nationalité, origine, importation ou propriété qui jouirait d'un régime plus favorable.

Toutes les charges imposées en Pologne sur ce trafic en transit devront être raisonnables en égard aux conditions de ce trafic. Les marchandises en transit seront exemptes de tous droits de douane ou autres. Des tarifs communs pour le trafic en transit à travers la Pologne, et des tarifs communs entre la Pologne et un État alié ou associé quelconque comportant des billets ou lettres de voiture directs, seront établis si cette Puissance alliée ou associée en fait la demande.

La liberté de transit s'étendra aux services postaux, télégraphiques et téléphoniques.

Il est entendu qu'aucun État alié ou associé n'aura le droit de réclamer le bénéfice de ces dispositions pour une partie quelconque de son territoire dans laquelle un traitement réciproque ne serait pas accordé en ce qui concerne le même objet.

Si, au cours d'une période de cinq ans, à partir de la mise en vigueur du présent Traité, la Convention générale ci-dessus prévue n'a pas été conclue sous les auspices de la Société des Nations, la Pologne aura, à quelque moment que ce soit, le droit de mettre fin aux dispositions du présent article, à condition de donner un préavis de douze mois au Secrétaire Général de la Société des Nations.

Article 18.

En attendant la conclusion d'une Convention générale pour le régime international des voies d'eau, la Pologne s'engage à appliquer au réseau fluvial de la Vistule (y compris le Bug et la Narew) le régime précisé par les articles 332 à 337 du Traité de Paix avec l'Allemagne pour les voies d'eau internationales.

Article 19.

La Pologne s'engage à adhérer dans un délai de douze mois à dater de la conclusion du présent Traité aux Conventions internationales énumérées à l'Annexe I.

La Pologne s'engage à adhérer à toutes nouvelles conventions conclues avec l'approbation du Conseil de la Société des Nations dans les cinq années à dater de la mise en vigueur du présent Traité et destinées à remplacer l'une des conventions énumérées dans l'Annexe I.

Le Gouvernement polonais s'engage à notifier, dans un délai de douze mois,

wagons and mails respectively of Polish or of any other more favoured nationality, origin, importation or ownership, as regards facilities, charges, restrictions, and all other matters.

All charges imposed in Poland on such traffic in transit shall be reasonable having regard to the conditions of the traffic. Goods in transit shall be exempt from all customs or other duties. Tariffs for transit traffic across Poland and tariffs between Poland and any Allied or Associated Power involving through tickets or waybills shall be established at the request of that Allied or Associated Power.

Freedom of transit will extend to postal, telegraphic and telephonic services.

It is agreed that no Allied or Associated Power can claim the benefit of these provisions on behalf of any part of its territory in which reciprocal treatment is not accorded in respect of the same subject matter.

If within a period of five years from the coming into force of the present Treaty no general Convention as aforesaid shall have been concluded under the auspices of the League of Nations, Poland shall be at liberty at any time thereafter to give twelve months notice to the Secretary General of the League of Nations to terminate the obligations of this Article.

Article 18.

Pending the conclusion of a general Convention on the International Régime of waterways, Poland undertakes to apply to the river system of the Vistula (including the Bug and the Narew) the régime applicable to International Waterways set out in Articles 332 to 337 of the Treaty of Peace with Germany.

Article 19.

Poland undertakes to adhere within twelve months of the coming into force of the present Treaty to the International Conventions specified in Annex I.

Poland undertakes to adhere to any new convention, concluded with the approval of the Council of the League of Nations within five years of the coming into force of the present Treaty, to replace any of the International instruments specified in Annex I.

The Polish Government undertakes within twelve months to notify the Secre-

lub do któregośkolwiek z Państw sprzymierzonych i stowarzyszonych, oraz co się tyczy ułatwień, ciężarów, ograniczeń i wszelkich innych spraw, traktować je przynajmniej z równymi względami, jak osoby, towary, statki, wozy, wagony, pojazdy i transporty pocztowe Polski, lub innej najbardziej uprzywilejowanej narodowości, pochodzenia, importu lub własności.

Wszystkie ciężary, nakładane w Polsce na ten handel tranzytowy, powinny być umiarkowane, z uwzględnieniem warunków tego handlu. Towary tranzytowe będą wolne od wszelkich opłat celnych lub innych. Taryfy ogólne dla handlu tranzytowego przez Polskę, oraz taryfy wspólne między Polską i którymśkolwiek Państwem sprzymierzonym lub stowarzyszonym, dopuszczające bezpośrednie bilety lub frachty, będą ustanowione, jeżeli tego rzeczywiście zażąda dane Mocarstwo sprzymierzone lub stowarzyszone.

Swoboda tranzytu rozciągać się będzie na służbę pocztową, telegraficzną i telefoniczną.

Rozumie się, że żadne Państwo sprzymierzone lub stowarzyszone nie będzie miało prawa domagać się dobrodziejstwa tych postanowień dla jakiegokolwiek części swego terytorjum, na którym względem tego samego przedmiotu nie udziela wzajemnego traktowania.

Jeżeli w ciągu okresu 5-letniego od chwili uzyskania mocy obowiązującej przez niniejszy Traktat, Konwencja ogólna, wyżej przewidziana, nie zostanie zawarta pod przewodnictwem Związku Narodów, to Polska w każdej chwili będzie miała prawo położyć kres postanowieniom niniejszego artykułu pod warunkiem, że z góry uprzedzi o tem na 12 miesięcy Sekretarza Generalnego Związku Narodów.

Artykuł 18.

Do czasu, zanim nie nastąpi zawarcie Konwencji ogólnej co do urządzenia międzynarodowych dróg wodnych, Polska zobowiązuje się stosować do systemu rzecznej Wisły (włączając w to Bug i Narew) porządek, określony w artykułach 332 do 337 Traktatu Pokoju z Niemcami dla międzynarodowych dróg wodnych.

Artykuł 19.

Polska zobowiązuje się przystąpić w ciągu 12 miesięcy od dnia zawarcia niniejszego Traktatu do międzynarodowych Konwencji, wyszczególnionych w Aneksie I.

Polska zobowiązuje się przystąpić do wszystkich nowych konwencji, zawieranych z aprobatą Rady Związku Narodów w ciągu pięciu lat od chwili uzyskania przez niniejszy Traktat mocy obowiązującej i mających zastąpić jedną z Konwencji, wyszczególnionych w Aneksie I.

au Secrétariat Général de la Société des Nations si la Pologne désire ou non adhérer soit à l'une soit aux deux Conventions énumérées à l'Annexe II.

Jusqu'à son adhésion aux deux dernières Conventions énumérées à l'Annexe I, la Pologne s'engage sous la condition de la réciprocité à assurer par des mesures effectives la garantie de la propriété industrielle, littéraire et artistique des ressortissants alliés et associés n'adhérerait pas aux dites Conventions, la Pologne agréée de continuer d'assurer dans les mêmes conditions cette protection effective jusqu'à la conclusion d'un traité ou accord bilatéral spécial à ces fins avec ledit Etat allié ou associé.

En attendant son adhésion aux autres Conventions mentionnées à l'Annexe I, la Pologne assurera aux ressortissants des Puissances alliées et associées les avantages qui leur seraient reconnus d'après lesdites Conventions.

La Pologne convient en outre, sous la condition de la réciprocité, de reconnaître et protéger tous les droits touchant la propriété industrielle, littéraire et artistique et appartenant à des ressortissants des Puissances alliées et associées et qui étaient reconnus ou auraient été reconnus à leur profit sans l'ouverture des hostilités sur tout territoire devenant polonais. Dans ce but la Pologne leur accordera le bénéfice des délais agréés par les articles 307 et 308 du traité avec l'Allemagne.

ANNEXE I.

Conventions télégraphiques et radio-télégraphiques.

Convention télégraphique internationale signée à Saint-Petersbourg, le 10/22 juillet 1875.

Règlement de service international et tarifs arrêtés par la Conférence télégraphique internationale de Lisbonne le 11 juin 1908.

Convention radio-télégraphique du 5 juillet 1912.

Conventions concernant les chemins de fer.

Conventions et accords signés à Berne le 14 octobre 1890, le 20 septembre 1893, le 16 juillet 1895, le 16 juin 1898 et le 19 septembre 1906 et les dispositions courantes supplémentaires prises d'après lesdites conventions.

Accord du 15 mai 1886, relatif au mode de fermeture des wagons devant passer en douane et le protocole du 18 mai 1907.

Accord du 15 mai 1886 relatif à l'unité technique des voies et du matériel des chemins de fer, modifié le 18 mai 1907.

tary General of the League of Nations whether or not Poland desires to adhere to either or both of the International Conventions specified in Annex II.

Until Poland has adhered to the two Conventions last specified in Annex I, she agrees, on condition of reciprocity, to protect by effective measures the industrial, literary and artistic property of nationals of the Allied and Associated States. In the case of any Allied or Associated State not adhering to the said Conventions Poland agrees to continue to afford such effective protection on the same conditions until the conclusion of a special bi-lateral treaty or agreement for that purpose with such Allied or Associated State.

Pending her adhesion to the other Conventions specified in Annex I, Poland will secure to the nationals of the Allied and Associated Powers the advantages to which they would be entitled under the said Conventions.

Poland further agrees, on condition of reciprocity, to recognise and protect all rights in any industrial, literary or artistic property belonging to the nationals of the Allied and Associated States in force, or which but for the war would have been in force, in any part of her territories before transfer to Poland. For such purpose she will accord the extensions of time agreed to in Articles 307 and 308 of the Treaty with Germany.

ANNEX I.

Telegraphic and radio-telegraphic conventions.

International Telegraphic Convention signed at St. Petersburg, July 10/22, 1875.

Regulations and Tariffs drawn up by the International Telegraph Conference, signed at Lisbon, June 11, 1908.

International Radio-Telegraphic Convention, July 5, 1912.

Railway Conventions.

Conventions and arrangements signed at Berne on October 14, 1890, September 20, 1893, July 16, 1895, June 16, 1898, and September 19, 1906, and the current supplementary provisions made under those Conventions.

Agreement of May 15, 1886, regarding the sealing of railway trucks subject to customs inspection, and Protocol of May 18, 1907.

Agreement of May 15, 1886, regarding the technical standardisation of railways, as modified on May 18, 1907.

Rząd Polski zobowiązuje się zawiadomić w ciągu 12 miesięcy Sekretariat Jeneralny Związku Narodów, czy Polska życzy sobie lub nie życzy przystąpić do jednej czy obu Konwencji, wyszczególnionych w Aneksie II.

Aż do czasu przystąpienia do dwóch ostatnich Konwencji, wyszczególnionych w Aneksie I, Polska zobowiązuje się, pod warunkiem wzajemności, zapewnić skutecznymi środkami gwarancje własności przemysłowej, literackiej i artystycznej obywateli Państw sprzymierzonych i stowarzyszonych. W wypadku, gdyby jedno z Państw sprzymierzonych lub stowarzyszonych nie przystąpiło do powyższych Konwencji, Polska zgadza się i nadal zapewniać w tych warunkach rzeczywistą ochronę aż do czasu zawarcia traktatu lub specjalnego w tym celu porozumienia się obustronnego ze wzmiankowanym Państwem sprzymierzonym lub stowarzyszonym.

Do czasu, zanim Polska nie przystąpi do innych Konwencji, wzmiankowanych w Aneksie II, zapewni ona obywatelom Mocarstw sprzymierzonych i stowarzyszonych korzyści, któreby im były przyznane na mocy powyższych Konwencji.

Pozatem Polska zgadza się, pod warunkiem wzajemności, uznać i ochraniać wszystkie prawa, dotyczące własności przemysłowej, literackiej i artystycznej, należącej do obywateli Mocarstw sprzymierzonych i stowarzyszonych, które to prawa przysługiwały lub przysługiwałyby im, gdyby nie rozpoczęto kroków nieprzyjacielskich na całym terytorjum, które się staje polskiem. W tym celu Polska przyzna im dobrodziejstwo terminów, udzielonych w artykułach 307 i 308 Traktatu z Niemcami.

A N E K S I

Konwencje telegraficzne i radjo-telegraficzne.

Międzynarodowa Konwencja telegraficzna, podpisana w St.-Petersburgu 10/22 lipca 1875 roku.

Regulamin służby międzynarodowej i taryfy ustalone przez międzynarodową Konferencję telegraficzną w Lizbonie 11 czerwca 1908 r.

Konwencja radjo-telegraficzna z dnia 5 lipca 1912 r.

Konwencje dotyczące kolei.

Konwencje i porozumienia, podpisane w Bernie 14 października 1890 roku, 20 września 1893 r., 16 lipca 1895 r., 16 czerwca 1898 r. i 19 września 1906 r., oraz bieżące rozporządzenia dodatkowe wydane na podstawie powyższych Konwencji.

Porozumienie z 15 maja 1886 r. o sposobie zamykania wagonów, mających przejść przez komorę celną i protokół z 13 maja 1907 r.

Porozumienie z 15 maja 1886 r. o jednolitości technicznej dróg i materjału kolejowego, zmodyfikowane 18 maja 1907 roku.

Convention sanitaire

Convention du 3 décembre 1903.

Autres conventions.

Convention du 26 septembre 1906 sur l'interdiction du travail de nuit des femmes employées dans l'industrie.

Conventions du 26 septembre 1906 pour la suppression de l'emploi du phosphore blanc dans la fabrication des allumettes.

Conventions du 18 mai 1904 et du 4 mai 1910 relatives à la répression de la traite des blanches.

Convention du 4 mai 1910 concernant la suppression des publications obscènes.

Convention internationale de Paris du 20 mai 1883, révisée à Washington en 1911, pour la protection de la propriété industrielle.

Convention internationale de Berne le 9 septembre 1886 révisée à Berlin le 15 novembre 1908 et complétée par le Protocole additionnel signé à Berne le 20 mars 1914 pour la protection des œuvres littéraires et artistiques.

ANNEXE II.

Accord de Madrid du 14 avril 1891 pour la suppression des fausses indications d'origine sur les marchandises, révisé à Washington en 1911.

Accord de Madrid du 14 avril 1891 pour l'enregistrement international des marques de fabrique, révisé à Washington en 1911.

Article 20.

Tous les droits et privilèges accordés aux États alliés et associés seront également acquis à tous les États Membres de la Société des Nations.

Article 21.

La Pologne assumera la responsabilité d'une part de la dette publique russe et de tous autres engagements financiers de l'État russe, telle qu'elle sera déterminée par une convention particulière entre les Principales Puissances alliées et associées, d'une part, et la Pologne, d'autre part. Cette convention sera préparée par une Commission désignée par lesdites Puissances. Au cas où la Commission n'arriverait pas à un accord les questions en litige seraient soumises immédiatement à l'arbitrage de la Société des Nations.

LE PRÉSENT TRAITÉ, dont les textes français et anglais feront foi, sera ratifié. Il entrera en vigueur en même temps que le Traité de paix avec l'Allemagne.

Sanitary Convention.

Convention of December 3, 1903,

Other Conventions

Convention of September 26, 1906, for the suppression of night work for women.

Convention of September 26, 1906, for the suppression of the use of white phosphorus in the manufacture of matches.

Convention of May 18, 1904 and May 4, 1910, regarding the suppression of the White Slave Traffic.

Convention of May 4, 1910, regarding the suppression of obscene publications.

International Convention of Paris of March 20, 1883, as revised at Washington in 1911, for the protection of industrial property.

International Convention of Berne of September 9, 1886, revised at Berlin on November 13, 1908, and completed by the Additional Protocol signed at Berne on March 20, 1914, for the Protection of Literary and Artistic Works.

ANNEX II.

Agreement of Madrid of April 14, 1891, for the Prevention of False Indications of origin on goods, revised at Washington in 1911, and.

Agreement of Madrid of 14 April, 1891, for the international registration of trade marks, revised at Washington in 1911.

Article 20.

All rights and privileges accorded by the foregoing Articles to the Allied and Associated States shall be accorded equally to all States members of the League of Nations.

Article 21.

Poland agrees to assume responsibility for such proportion of the Russian public debt and other Russian public liabilities of any kind as may be assigned to her under a special convention between the Principal Allied and Associated Powers on the one hand and Poland on the other to be prepared by a Commission appointed by the above States. In the event of the Commission not arriving at an agreement the point at issue shall be referred for immediate arbitration to the League of Nations.

THE PRESENT TREATY, of which the French and English texts are both authentic, shall be ratified. It shall come into force at the same time as the Treaty of Peace with Germany.

Konwencje sanitarne.

Konwencja z 3 grudnia 1903 r.

Konwencje inne.

Konwencja z 26 września 1906 r. o zakazie pracy nocnej dla kobiet, zajętych w przemyśle.

Konwencja z 26 września 1906 r. o zniesieniu używania białego fosforu przy fabrykacji zapalek.

Konwencja z 18 maja 1904 r. i z 4 maja 1910 r. o ściganiu handlu żywym towarem.

Konwencja z 4 maja 1910 r. o zakazie publikacji przeciwnych moralności.

Międzynarodowa Konwencja paryska z 20 maja 1883 r., przejrzana w Waszyngtonie w 1911 r., o ochronie własności przemysłowej.

Międzynarodowa Konwencja Berneńska z 9 września 1886 roku, przejrzana w Berlinie 15 listopada 1903 r. i uzupełniona przez Protokół dodatkowy, podpisany w Bernie 20 marca 1948 r. o ochronie utworów literackich i artystycznych.

A N E K S II.

Porozumienie madryckie z 14 kwietnia 1891 r. o zakazie podawania kawy pochodzenia tureckiego, przejrzone w Waszyngtonie w 1911 r.

Porozumienie madryckie z 14 kwietnia 1891 r. o międzynarodowym rejestrowaniu znaków fabrycznych, przejrzone w Waszyngtonie w r. 1911.

Artykuł 20.

Wszystkie prawa i przywileje, przyznane Państwom sprzymierzonym i stowarzyszonym, będą przysługiwały również wszystkim Państwom — Członkom Związku Narodów.

Artykuł 21.

Polska weźmie na siebie odpowiedzialność za część rosyjskiego długu publicznego i za wszystkie inne zobowiązania finansowe Państwa rosyjskiego, odpowiedzialność, którą określi osobna Konwencja między Głównymi Mocarstwami sprzymierzonymi i stowarzyszonymi z jednej strony i Polską z drugiej strony. Konwencję tę przygotuje Komisja, wyznaczona przez wspomniane Mocarstwa. W razie, gdyby Komisja nie doszła do porozumienia, kwestje sporne będą natychmiast przedłożone na sąd ojemczy Związku Narodów.

NINIEJSZY TRAKTAT, którego teksty francuski i angielski będą obowiązującymi, zostanie ratyfikowany. Otrzyma moc obowiązującą równocześnie z Traktatem z Niemcami.

Le dépôt de ratification sera effectué à Paris.

Les Puissances dont le Gouvernement a son siège hors d'Europe auront la faculté de se borner à faire connaître au Gouvernement de la République française, par leur représentant diplomatique à Paris, que leur ratification a été donnée et, dans ce cas, elles devront en transmettre l'instrument aussitôt que faire se pourra.

Un procès-verbal de dépôt de ratification sera dressé.

Le Gouvernement français remettra à toutes les Puissances signataires une copie conforme du procès-verbal de dépôt de ratification.

EN FOI DE QUOI les Plénipotentiaires susnommés ont signé le présent Traité.

Fait à Versailles, le vingt-huit juin mil neuf cent dix-neuf, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française et dont les expéditions authentiques seront remises à chacune des Puissances signataires du Traité.

The deposit of ratifications shall be made at Paris.

Powers of which the seat of the Government is outside Europe will be entitled merely to inform the Government of the French Republic through their diplomatic representative at Paris that their ratification has been given; in that case they must transmit the instrument of ratification as soon as possible.

A procès-verbal of the deposit of ratifications will be drawn up.

The French Government will transmit to all the signatory Powers a certified copy of the procès-verbal of the deposit of ratifications.

IN FAITH WHEREOF the above-named Plenipotenciaries have signed the present Treaty.

Done at Versailles, the twenty-eighth day of June, one thousand nine hundred and nineteen, in a single copy which will remain deposited in the archives of the French Republic, and of which authenticated copies will be transmitted to each of the Signatory Powers.

(L. S.) WOODROW WILSON.
 (L. S.) ROBERT LANSING.
 (L. S.) HENRYK WHITE.
 (L. S.) E. M. HOUSE.
 (L. S.) TASKER H. BLISS.
 (L. S.) L. LLOYD GEORGE.
 (L. S.) A. BONAR LAW.
 (L. S.) MILNER.
 (L. S.) ARTHUR JAMES BALFOUR.
 (L. S.) GEORGE N. BARNES.
 (L. S.) CHAS J. DOHERTY.
 (L. S.) ARTHUR L SIFTON.
 (L. S.) W. M. HUGHES.
 (L. S.) JOSEPH COOK.
 (L. S.) LOUIS BOTHA.
 (L. S.) J. C. SMUTS.
 (L. S.) ED S MONTAGU.
 (L. S.) GANGA SINGH,
 MAHARAJA DE BIKANER.
 (L. S.) G. CLEMENCEAU.
 (L. S.) S. PICHON.
 (L. S.) L. L. KLOTZ.
 (L. S.) ANDRÉ TARDIEU.
 (L. S.) JULES CAMBON.
 (L. S.) SIOENEY SONNINO.
 (L. S.) IMPERIALI.
 (L. S.) SILVIO CRESPI.
 (L. S.) SAÏONZI.
 (L. S.) N MAKINO.
 (L. S.) H. CHINDA.
 (L. S.) K. MATSUI.
 (L. S.) H. IJUN.
 (L. S.) I. J. PADEREWSKI.
 (L. S.) ROMAN DMOWSKI.

Ratyfikacja zostanie złożona w Paryżu.

Mocarstwa, których Rząd ma siedzisko poza Europą, będą mogły ograniczyć się do zawiadomienia Rządu Rzeczypospolitej Francuskiej przez swego przedstawiciela dyplomatycznego w Paryżu, że ich ratyfikacja została udzielona i w tym wypadku powinny dostarczyć akt, skoro to tylko będzie możliwe.

Zostanie sporządzony protokół złożenia ratyfikacji.

Rząd francuski dostarczy wszystkim Mocarstwom, które podpisały Traktat, kopję protokołu złożenia ratyfikacji.

NA DOWÓD CZEGO wymienieni pełnomocnicy obecny Traktat podpisali.

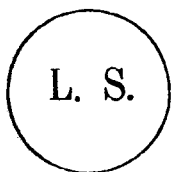
Działo się w Wersalu dwudziestego ósmego czerwca tysiąc dziewięćset dziewiętnastego roku; jedyny egzemplarz zostanie złożony w archiwach Rządu Rzeczypospolitej Francuskiej, zaś odpisy autentyczne będą wydane każdemu z Mocarstw, Traktat podpisujących.

(L. S.) WOODROW WILSON.
(L. S.) ROBERT LANSING.
(L. S.) HENRY WHITE.
(L. S.) E. M. HOUSE.
(L. S.) TASKER H. BLISS.
(L. S.) D. LLOYD GEORGE.
(L. S.) A. BONAR LAW.
(L. S.) MILNER.
(L. S.) ARTHUR JAMES BALFOUR.
(L. S.) GEORGE N. BARNES.
(L. S.) CHAS. J. DOHERTY.
(L. S.) ARTHUR L. SIFTON.
(L. S.) W. M. HUGHES.
(L. S.) JOSEPH COOK.
(L. S.) LOUIS BOTHA.
(L. S.) J. CHR. SMUTS.
(L. S.)
(L. S.) ED. S. MONTAGU.
(L. S.) GANGA SINGH, MAHARAJA DE BIKANER.
(L. S.) G. CLEMENCEAU.
(L. S.) S. PICHON.
(L. S.) L. L. KLOTZ.
(L. S.) ANDRÉ TARDIEU.
(L. S.) JULES CAMBON.
(L. S.) SIDNEY SONNINO.
(L. S.) IMPERIALI.
(L. S.) SILVIO CRESPI.
(L. S.) SAÏONZI.
(L. S.) N. MAKINO.
(L. S.) S. CHINDA
(L. S.) K. MATSUI.
(L. S.) H. IJUN.
(L. S.) I. J. PADEREWSKI.
(L. S.) ROMAN DMOWSKI.

En vertu de la décision de la Diète de Pologne du 31 juillet 1919 et après avoir vu et examiné les dispositions du présent Traité, nous les avons approuvées et approuvons, déclarons le présent Traité accepté, ratifié et confirmé et promettons qu'il sera inviolablement observé.

En foi de Quoi nous avons donné les présentes, revêtues du sceau de l'État.

à Varsowie, le 1 septembre 1919.

(signé:)

I. Piłsudski

par le Chef de l'État;
le Président du Conseil,
Ministre des Affaires Etrangères:

I. J. Paderewski

PROCÈS-VERBAL

du depot des ratifications sur le Traité signé à Versailles le 28 Juin 1919, entre les Etats-Unis d'Amérique, l'Empire Britannique, la France, l'Italie et le Japon, d'une part, et la Pologne, d'autre part.

En exécution des clauses finales du Traité signé à Versailles, le 28 Juin 1919, entre les Etats-Unis d'Amérique, l'Empire Britannique, la France, l'Italie et le Japon d'une part, et la Pologne d'autre part, les soussignés se sont réunis au Ministère des Affaires Etrangères, à Paris, pour procéder au dépôt des ratifications et les remettre au Gouvernement de la République française.

Les instruments des ratifications ou notification de leur envoi par:

l'Empire Britannique,
la France,
l'Italie,
le Japon (l'instrument sera remis ultérieurement),
et par la Pologne,

ont été produits et ayant été, après examen, trouvés en bonne et due forme, sont confiés au Gouvernement de la République française pour rester déposés dans ses archives.

Conformément aux dispositions des clauses finales précitées, le Gouvernement français donnera avis aux Puissances contractantes du dépôt des ratifications.

En foi de quoi, les soussignés ont dressé le présent procès-verbal et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Paris, le dix Janvier 1920, à seize heures quinze minutes.

(L. S.) D LLOYD GEORGE,

(L. S.) G. CLEMENCEAU,

(L. S.) F. NITTI,

(L. S.) K. MATSUJI,

(L. S.) ST. PATEK.

W myśl Ustawy Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 lipca r. 1919, zaznajomiwszy się z postanowieniami niniejszego Traktatu i rozważywszy je, Traktat ten za słuszny uznaliśmy i uznajemy, oświadczamy, że został przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony i przyrzekamy stosować go ściśle.

Na dowód tego wydaliśmy akt niniejszy, opatrzony pieczęcią państwową.

w Warszawie, dnia 1 września r. 1919.

(podpisano:)

J. Piłsudski

przez Naczelnika Państwa;

Prezydent Rady Ministrów,

Minister Spraw Zagranicznych:

I. J. Paderewski

PROTOKUŁ

złożenia dokumentów ratyfikacyjnych Traktatu, podpisanego w Wersalu, dnia 28 czerwca 1919 r. pomiędzy Stanami Zjednoczonymi Ameryki, Cesarstwem Brytańskim, Francją, Włochami i Japonją z jednej strony, a Polską z drugiej.

W wykonaniu postanowień końcowych Traktatu, podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r. pomiędzy Stanami Zjednoczonymi Ameryki, Cesarstwem Brytańskim, Francją, Włochami i Japonją z jednej strony, a Polską z drugiej, niżej podpisani zgromadzili się w Ministerjum Spraw Zagranicznych w Paryżu celem dokonania złożenia dokumentów ratyfikacyjnych i wręczenia ich Rządowi Rzeczypospolitej Francuskiej.

Dokumenty ratyfikacyjne lub zawiadomienia o ich wysłaniu zostały złożone przez:

Cesarstwo Brytańskie,

Francję,

Włochy,

Japonję (dokument będzie dostarczony później)

i Polskę,

poczem, po przekonaniu się, że są w dobrej i należytej formie, przekazano je Rządowi Republiki Francuskiej do złożenia w jego archiwach na przechowanie.

Zgodnie z wyżej wymienionymi postanowieniami końcowymi, Rząd Francuski zawiadomi państwa umawiające się o złożeniu ratyfikacji.

Na dowód czego niżej podpisani sporządzili niniejszy protokół i przyłożyli swe pieczęcie.

Działo się w Paryżu, dnia 10-go stycznia 1920 r. o godzinie szesnastej minut piętnaście.

(L. S.) D. LLOYD GEORGE,

(L. S.) G. CLEMENCEAU,

(L. S.) F. NITTI,

(L. S.) K. MATSUI,

(L. S.) ST. PATEK.